

Utvärdering av RAS för lakelandterrier 2021

RAS för lakelandterrier reviderades 2017 och en ny revidering ligger på agendan under 2023. Nedan följer en utvärdering av målsättningarna i RAS2017.

SAMMANFATTNING

I Sverige hör lakelandterrier till Svenska Terrierklubben och Arbetsgruppen för numerärt små terrierrasor, NSTR. Den egna rasklubben, Lakelandterrier Ringen är numera vilande, varför SvTeK har rasansvaret.

I Sverige har registreringsstatistiken varierat, men alltid legat väldigt lågt i förhållande till andra terrierrasor. Rasen har en snäv avelsbas och ett relativt lågt antal registrerande valpar. För att lakelandterriern i Sverige ska vinna mark, behövs det en strategi för fler nya valpköpare och uppfödare av rasen.

Då rasens överlevnad till stor del är beroende av importörer och uppfödare som finns utomlands, kan en rekommendation till uppfödarna vara att tänka på att importera avelsdjur med lågt släktskap med de svenska hundarna. Att undvika tidigare gjorda kombinationer, kraftig inavel och att använda avelsdjur ur så många familjer som möjligt. Det är dock viktigt att ta hänsyn till hundarnas hälsa och temperament. Varje ny blodslinje som ska provas, bör granskas kritiskt.

POPULATION

Den lilla populationen i Sverige, 223 registrerade lakelandterrier de senaste 10 åren, speglar i stort de mest använda linjerna runt om i världen. Det föds för få kullar och används för få hundar i avel för att ett effektivt avelsarbete i rasen ska uppnås. Rasen är helt beroende av importörer och ett internationellt uppfödarsamarbete.

Tabell 1**Antal registreringar i Sverige**

Registreringsår: 2012 - 2021 Visa

Antal reg/år	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tikar (varav importer)	7 (1)	13 (2)	9 (2)	13 (1)	18 (2)	12 (1)	6 (1)	15 (2)	8	10
Hanar (varav importer)	7 (1)	10 (2)	14 (1)	15 (2)	10 (2)	9 (1)	12 (3)	13 (2)	12	10 (1)
Totalt	14 (2)	23 (4)	23 (3)	28 (3)	28 (4)	21 (2)	18 (4)	28 (4)	20	20 (1)

Importer kan visas fr.o.m. 2004

Källa: SKK Avelsdata**Kommentar till tabell 1:**

Antalet registreringar sedan 2012 till och med 2021, uppgår till 223 stycken. Målet i RAS är att försöka öka antalet registreringar i Sverige till 30 lakelandterrier per år, till kommande RAS-revidering 2023. Snittet under de senaste fem åren, 2017-2021 är 21,4 stycken.

LAKELAND I NORDEN

I våra nordiska länder är lakelandterriern mindre än i Sverige. Under de senaste 10 åren (2012-2021) har följande antal registrerats i respektive land:

Finland:

135 stycken (2 uppfödare; Big Lady's och Tanriver's)

Källa: Finska Kennelklubbens Avelsdata**Norge:**

101 stycken (7 uppfödare; Karidag's med 8 kullar, Bullstation's med 7 kullar, Bamse-brakars med 4 kullar, Hellemuttens med 2 kullar, Knötteliten, Rascal och en som saknar kennelnamn, vardera en kull).

Källa: Norska Kennelklubens DogWeb**Danmark:**

45 stycken, varav 10 stycken är importer.

Källa: Danska Kennelklubben

Dessa siffror kan jämföras med rasens ursprungsland England där det registrerats 1 746 stycken lakelandterrier de senaste tio åren.

Källa: The Kennel Club

Tabell 2

Djur använda i avel

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
4	5	5	7	7	7	4	5	4	5
3	5	5	7	7	7	4	5	4	4
3	5	4	5	5	5	4	5	3	4

Källa: SKKs Avelsdata

Kommentar till tabellen:

Tabellen ska läsas enligt följande; antal kullar, antal tikar, antal hanar använda i avel. Sedan 2012 har det fötts 53 kullar. Det gör ett snitt på ca 4 valpar per kull.

Antal uppfödare

Under 1990 och ett antal år framåt fanns det ett 30-tal uppfödare av lakelandterrier. Sedan 2017 har antalet uppfödare minskat till ca 10 stycken, som haft kullar mer eller mindre regelbundet varje år.

Importer

I princip varje år sedan 2012 fram till 2021 har det importerats lakelandterrier. Antalet uppgår till 27 stycken. Framför allt kommer importerna från:

8 från Finland

5 från Ryssland

4 från Spanien

4 från Norge

2 från Belgien

1 vardera från Storbritannien, Italien, Tyskland och USA

Importerna från Spanien och Belgien är från samma uppfödare och de flesta finska och norska, från samma uppfödare.

Även till Norge har det importerats ett antal lakelandterrier, 13 stycken totalt under åren 2012-2021, framför allt från Sverige 9 stycken; 4 hanar och 5 tikar, samt från Storbritannien, (1 hane vardera från Kebulak och Stanstead samt en tik vardera från Nujax och Russtam).

Källa: Norska Kennelklubens DogWeb

En generell regel vid importer är att:

Importera avelsdjur med låg grad av släktskap till befintliga avelsdjur.

Tänk på att för importerade avelsdjur registreras endast en treledsstamtavla i avelsdata, varför inavelsnivån vanligen blir underskattad.

Tabell 3 Inavelstrend

Visa fr.o.m.: 2012 ▼ t.o.m.: 2021 ▼ Typ: inavelsgrad ▼ Visa

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inavelsgrad	2,3 %	3,4 %	0,9 %	2,3 %	1 %	2,4 %	0,9 %	3,1 %	2,1 %	3,9 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Källa: SKKs Avelsdata

Tabell 4 Inavelsgrad per kull

Visa fr.o.m.: 2012 ▼ t.o.m.: 2021 ▼ Typ: fördelning parningar ▼ Visa

Fördelning parningar i %	Kullar födda										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Upp t.o.m. 6,25%	4	3	5	6	7	7	4	5	4	3	
6,26% - 12,49%	0	2	0	1	0	0	0	0	0	2	
12,5% - 24,99%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
25% -	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

[diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#) [diagram](#)

Källa: SKKs Avelsdata

Kommentarer till tabell 3 och 4:

Inavelsökningen för lakelandterrier mellan åren 2012-2021 ligger i snitt runt 2,2 procent. De senaste fem åren, 2017-2021, ligger inavelsökningen i rasen på 2,48 procent.

Inavelsökningen i rasen kan därmed sägas vara låg och målet i RAS uppfyllt, då medelvärdet ligger under 3 procent räknat på fem generationer.

Fem enskilda kullar, åren 2012-2021, ligger över SKKs rekommendationer 6,25 procent i inavelsgrad, vilket motsvarar kusinparning. Inavelsgraderna på samtliga kullar ligger mellan 0,0 procent till 7,3 procent som mest.

Inavelsgraden hos avkomman på 6,25 procent ska ses som en övre gräns och inte en önskvärd procentsats. En generell rekommendation är att inavelsökningen i en population inte ska överstiga 2,5 procent per år, beräknad över fem generationer.

HÄLSA

Trots en snäv avelsbas har rasen få hälsoproblem. Lakelandterriern är en frisk och sund ras i allmänhet och många blir upp till 15 år gamla. Det finns ingen rasbunden sjukdom och rasen är inte ansluten till något hälsoprogram. Hanhundarna har bra könsdrift och tikarna är goda mödrar. Det har varit få kejsarsnitt. Vid några tillfällen har det behövts veterinärhjälp (kalk eller assistans) utan att behöva snitta tiken.

Under 2017 genomförde dåvarande rasklubben en enkät om rasens hälsoläge. Resultat för ca 100 lakelands sammanställdes. Överlag kan sägas att lakelandterriern är en frisk ras. Resultatet visade att hudproblem och klådor minskat avsevärt, men uppfödarna bör ha fortsatt uppmärksamhet på problemet. En liten minskning finns för mag-tarm problem, tumörsjukdomar och tandsten.

MENTALITET

Lakelandterrier är en glad och positiv hundras med mycket charm. Den är aktiv och nyfiken, alltid full av förväntan och med glimten i ögat. Det är en livlig hund, speciellt som unghund. Typiskt för lakelandterriern är den milda, vänliga blicken. Den har lätt för att lära, men kan vara en utmaning vid lydnadsträning. Den trivs ofta bra på agilitybanan, och arbetslusten för att spåra och söka är stor. Lakelandterriern är framavlade för att vara en modig och självständigt arbetande klippgryttjägare. Det är en terrier och kräver en vänlig, men fast och konsekvent hand.

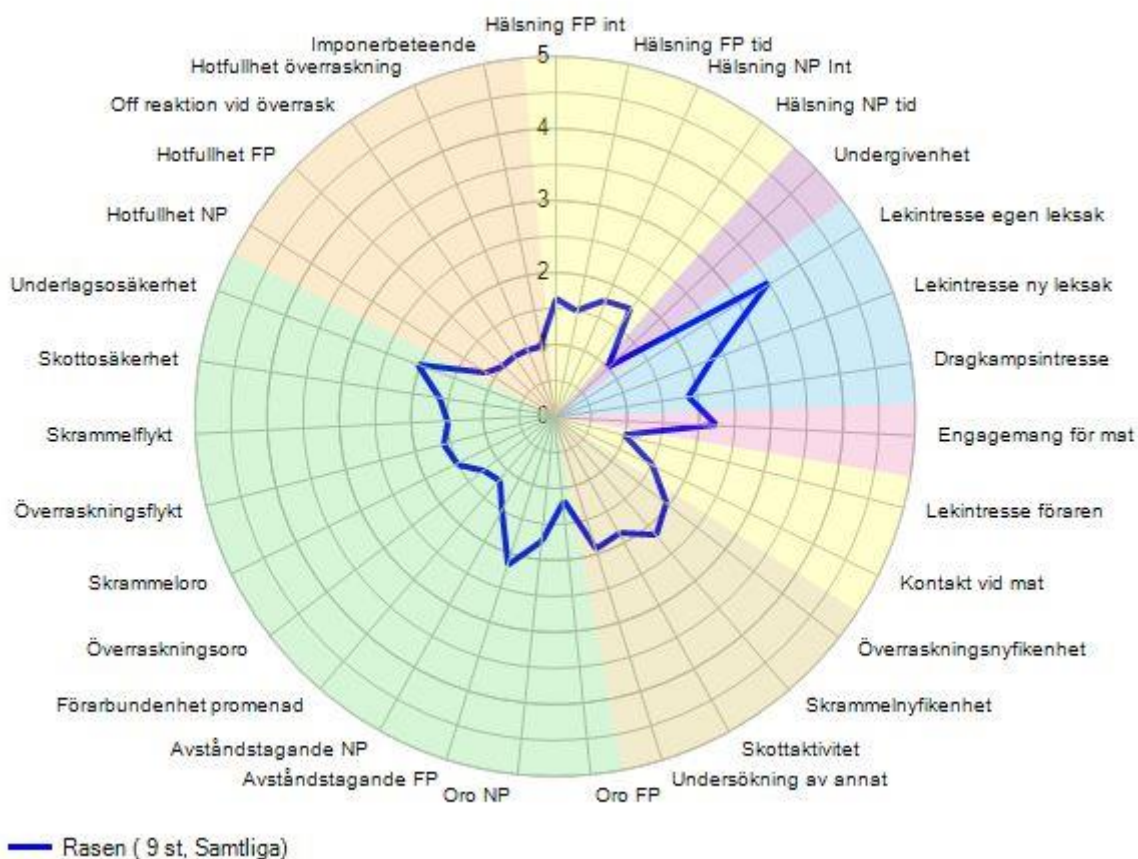
Resultatet från hälsoenkäter bland lakelandägare visar att det finns tre områden som uppfattas som ett problem i rasen; ljudkänslighet/skotträdsla, jaktbeteende och hundilska. Problemen är inte allmängiltiga inom rasen, utan mer kopplat till individ/linje och hur problemen bedömts av sina ägare.

Tabell 5:

<u>Kön</u>	<u>Datum</u>	<u>Genomförd BPH</u>
T	2015-05-23	ja
T	2015-05-23	ja
T	2018-04-14	ja
T	2015-04-12	ja
T	2016-09-11	ja
H	2013-05-19	ja
T	2013-08-29	ja
H	2015-07-11	ja

Källa: SKKs Avelsdata

Tabell 6:

Kommentarer till tabell 5 och 6:

Enligt listor i SKK Avelsdata har åtta lakelandterrier genomfört BPH under åren 2012-2021, 2 hanar och sex tikar. Samtliga med skott.

Under åren 2006-2021 har 17 stycken, 5 hanar och 12 tikar, genomfört MH.

Målet i RAS är att minska andelen aggressiva/ljudkänsliga/skoträdda hundar genom att minimera dessa i aveln. Önskvärt är att avelsdjuren genomför BPH, så att känd mental status finns på alla använda avelsdjur.

Ett annat mål är att inom 5 år ha 15 procent av de hundar som årligen registreras BPH-beskrivs och då framför allt de som används i avel.

EXTERIÖR

Det är få lakelandterrier på utställningar i Sverige och många får excellent i kvalitet och merparten även certkvalitet. Varje år är det flera lakelands som placerar sig i grupper och andra finaler. Rasen är inte upptagen i listan "Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar".

Målet är att en lakelandterrier ska vara rastypisk i enlighet med gällande brittisk- och FCI-standard. Uppfödarna bör inte ge avkall på god exteriör, men även väga in mentalitet, hälsa och genetisk variation i avelsarbetet.

Det finns några detaljer att tänka på när det gäller exteriören:

Att sträva efter en bra tät, sträv och lättrimmad pälskvalitet.

Minimera användandet av dåligt pigmenterade hundar.

Minska den stora storleksvariationen inom rasen, för att närma sig rasidealet, 37 cm.

Idag finns en storleksvariation mellan knappt 32 cm för tikar upp till 40 cm på hanhundar.

Utvärderingen är gjord 2022-10-30 av Svenska Terrierklubbens AK, av Lena Lidsell och AnnChristin Molin, i samarbete med ett par uppfödare, Scartop och Ambleside.